

Sydkraft AB

Klimat-och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Sydkraft AB
Box 94
201 20 Malmö
www.uniper.energy

Emilia Eneman

Regulatory and Public Affairs
Manager

Sydkraft AB
Besöksadress:
Pulpetgatan 20, 215 37 Malmö

Organisationsnummer:
559012-0316

Sydkraft ABs (Uniper) yttrande avseende Riksgäldskontorets delredovisning av uppdraget att utreda finansiering av omhändertagande av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer, KN2025/00513

25 november 2025

Sydkraft AB (Uniper) har tillsammans med Barsebäck Kraft AB, OKG Aktiebolag och Sydkraft Nuclear Power AB getts möjlighet att inkomma med synpunkter i rubricerat ärende.

Ärendet

Regeringen har gett Riksgäldskontoret (Riksgälden) i uppdrag att analysera behovet av ändringar i regelverket för finansieringen av omhändertagande av kärntekniska restprodukter vid etablering av nya kärnkraftsreaktorer. I delredovisningen lämnar Riksgälden lagförslag inklusive konsekvensanalys, förslag på hantering av programrisk och förslag på nödvändiga lagändringar i regelverket för att underlätta nyetablering av kärnkraftsreaktorer. Utgångspunkten för förslagen har varit att det befintliga finansieringssystemet kvarstår.

Yttrande

Detta remissvar lämnas av Sydkraft AB och omfattar även ställningstaganden från dotterbolagen Sydkraft Nuclear Power AB, Barsebäck Kraft AB och OKG Aktiebolag (dessa bolag i det följande gemensamt benämnda Uniper).

Uniper uppskattar möjligheten att lämna synpunkter på Riksgäldens delredovisning "Delredovisning 2 av uppdrag att utreda finansiering av kärnavfall från nya reaktorer".

I förhållande till det nuvarande finansieringsregelverket skiljer sig den föreslagna lagen innehållsmässigt främst på följande punkter:

1. Kompletteringsbeloppet ska bestämmas så att reaktorinnehavaren sannolikt kan fullgöra sina skyldigheter, jämfört med dagens krav på hög sannolikhet (90 % konfidensnivå).
2. Bestämmelser om statligt stöd.
3. Möjlighet att tillgodoräkna det statliga stödet som tillgång vid beräkning av kärnavfallsavgifter och finansieringsbelopp.
4. Förtydligande av tidpunkt då kärnavfallsavgifter ska börja betalas.
5. Krav att säkerheterna ska vara godtagna innan beslut om provdrift.
6. Borttagande av kravet att säkerheter ska vara utan tidsbegränsning.

Syftet med samtliga förslag är att möjliggöra investeringar i ny kärnkraft. Uniper delar den målsättningen men ser ett behov av att även nuvarande finansieringsförordning ses över och att liknande förändringar genomförs så att befintlig kärnkraft får samma förutsättningar som ny.

Utifrån denna utgångspunkt är punkterna 1–4 principiellt motiverade, medan punkterna 5–6 jämfört med dagens regelverk kan leda till snedvriden konkurrensneutralitet och bör därför ses över i befintlig finansieringsförordning.

Uniper vill betona att både ett utvidgat placeringsmandat för fonden (med möjlighet till en högre andel aktieplaceringar), och en förlängd inbetalningstid för avgifter (50–80 år) är centrala faktorer som behöver beaktas. Den slutliga utformningen av dessa komponenter kommer att fastställas i den nya finansieringsförordningen för ny kärnkraft, som presenteras i slutredovisningen den 31 mars 2026.

Riksgäldens förslag med två parallella finansieringslagar kan i sak motiveras av olika slutförvarslösningar men en sådan ordning måste dock följa principerna om likabehandling och proportionalitet, så att båda regelverken bygger på samma grundläggande logik. För att konkurrensvillkoren inte ska snedvridas behöver motsvarande justeringar övervägas i nuvarande regelverk, så att befintlig kärnkraft inte försämras oproportionerligt.

Unipers uppfattning är att Riksgäldens ingång i utredningen är att minimera statens risk, vilket inte är en rimlig förutsättning för att möjliggöra ny kärnkraft i Sverige. I stället bör utgångspunkten vara att staten aktivt tar den samhällsekonomiska risk som krävs

för att möjliggöra investeringar i ny kärnkraft. Det är först när staten tar ansvar för dessa risker som förutsättningarna för långsiktiga och kapitalintensiva satsningar kan säkerställas.

Rapporten tar sin utgångspunkt i det befintliga regelverket, vilket riskerar att leda till att investerarperspektivet inte beaktas tillräckligt. För att möjliggöra ny kärnkraftsutbyggnad krävs en tydlig analys av hur avgifter och säkerhetskrav påverkar investeringsviljan.

Riksgäldens förslag bygger på det befintliga kärnavfallssystemet vilket skapades då förutsättningarna var annorlunda och det svenska "industriella kärnkraftsprogrammet" utvecklades, där bland annat tidshorisont och teknikval definierats. Detta harmoniserar inte heller med Kärnkraftsprövningsutredningen där förslaget bygger på ett öppet system med odefinierad tidshorisont och teknikval. Det finns stora risker i ett sådant system som måste beaktas i finansieringsförslaget och statens ekonomiska ansvar.

Uniper stödjer även Kärnavfallsfondens remissvar som innehåller mer detaljerade kommentarer.

Detaljerade synpunkter på Riksgäldens förslag

Kompletteringsbeloppet och konfidensnivå

Att ny kärnkraft ges en lägre konfidensnivå "sannolikt" vid beräkning av kompletteringsbeloppet än befintlig kärnkraft "hög sannolikhet" är inte objektivt motiverat. Tvärtom borde riskbedömningen leda till motsatt resultat: befintlig, väletablerad kärnkraft har lägre risk för oförutsedda kostnader och bör därmed kunna tillämpa samma eller mer fördelaktiga nivåer. Vi föreslår därför att konfidensnivån ändras till "sannolikt" även för befintlig kärnkraft. Det skapar likvärdiga villkor utan att försämra nyetableringars förutsättningar.

Tidsbegränsade säkerheter

Kravet på att säkerheter ska vara utan tidsbegränsning bör tas bort även för befintlig kärnkraft. Även om nuvarande moderbolagsgarantier innebär att frågan inte är akut, kan förändringar i ägarstruktur eller kreditvärdighet göra det nödvändigt att ställa nya säkerheter. Ett tidsbegränsningskrav skulle då försämra villkoren oproportionerligt.

Fondens placeringsmandat

Det saknas skäl att ha olika placeringsprinciper för ny och befintlig kärnkraft. Själva utfallet kan naturligtvis variera beroende på programfas, men de grundläggande principerna bör vara gemensamma.

Inbetalningstid för avgifter

Att ge ny kärnkraft längre inbetalningstid än befintlig saknar saklig motivering. Tvärtom vore det mer logiskt att låta befintlig kärnkraft, med längre programhorisont och högre planerbarhet, ges möjlighet till längre inbetalningsperioder.

Hantering av programrisk och statens roll

En förutsättning för ny kärnkraft i Sverige är att staten tar en ekonomisk risk, särskilt om programmet inte når upp till planerad skala. Samtidigt bör beaktas att drifttidsförlängningar av befintliga reaktorer också kräver omfattande kapitalinsatser, moderniseringar och säkerhetsuppdateringar. Sådana investeringar är i praktiken jämförbara med nyinvesteringar i fossilfri elproduktion och bör därför omfattas av samma fördelaktiga villkor som ny kärnkraft.

KBS-3-metoden

Utredningen baserar sina beräkningar på att framtida metoder för slutförvar kommer att bygga på SKB:s KBS-3-metod, och att det därför inte krävs ytterligare forskning eller utveckling inom ett nytt kärnavfallsprogram.

Uniper är positiva till att använda KBS-3-metoden som referensmetod, men hur genomförandet av detta ska ske behöver diskuteras med ägarna som utvecklat och bekostat metoden.

Sammanfattning

Uniper ser att flera övergripande frågor behöver adresseras tydligare för att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbara och effektiva regelverk för kärnteknisk verksamhet. För det första krävs likabehandling och rättvisa villkor mellan ny och befintlig kärnkraft.

Därtill behöver statens riskbenägenhet och ekonomiska ansvar för ny kärnkraft klargöras ytterligare. Tydliga besked om statens roll i finansiering, kostnadsdelning och riskhantering är nödvändiga för att möjliggöra investeringar i projekt med lång tidshorisont och betydande kapitalkrav.

Slutligen krävs ett balanserat ansvarsförhållande mellan stat, industri och Kärnavfallsfonden, så att ansvarsfördelningen blir förutsägbar, rimlig och långsiktigt hållbar. En sådan balans är central för att skapa både investeringsvilja och stabila förutsättningar för drift och avveckling av kärntekniska anläggningar.

Med vänlig hälsning,

Emilia Eneman

Regulatory and Public Affairs Manager, Sydkraft AB